

Uppgift 2:

Centerpartiet och Muharrem Demiroks misshandelsdomar

Magnus Nystedt

2023-08-03

1 Bakgrund

22 september 2022 berättade Annie Lööf att hon skulle avgå som partiledare för Centerpartiet.¹ Hennes efterträdare skulle väljas vid partistämman i februari 2023.

Centerpartiets valberedning berättade i november 2022 att de hade valt ut tre kandidater till partiledarposten varav Muharrem “Murre” Demirok var en.²

Månaden efter fylldes löpsedlarna med nyheten att Demirok hade under 1990-talet dömts två gånger för misshandel.

En förtroendekris var ett faktum.³

2 Analys

I bilaga presenterar jag det material jag utgått ifrån, i huvudsak artiklar från media (press) tillgängliga på webben.⁴

2.1 Kanaler och målgrupper

Vi vet inte om Demirok valde sociala medier som en kanal i sin krishantering, men min gissning är att det var som mest en sekundär kanal, i alla fall för att kommunicera ut någonting. Demirok kommunicerade själv om krisen på Facebook, och han är aktiv även på

¹Vilma Gudmunsson, “Annie Lööf avgår som partiledare för Centerpartiet” (2022), <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/annie-loof-avgar-som-partiledare>, hämtad 4 juli 2023.

²Hans Olsson, Sofia Tanaka och Lisa Mattisson, “Här är Centerpartiets tre partiledarkandidater” (2022), <https://www.dn.se/sverige/centerpartiets-partiledarkandidater-presenteras/>, hämtad 4 juli 2023.

³Jag arbetade för Centerpartiets riksorganisation, med placering på kansliet i Stockholm, från augusti 2019 till oktober 2022. I den här uppgiften har jag inte använt någon intern information som jag haft tillgång till som anställd, eller efter min anställning har upphört, utan bara offentlig information.

⁴Vissa av de artiklar jag hänvisar till kan vara låsta, men jag har bara använt källor som jag har full tillgång till. I huvudsak har jag hittat materialet med sökmotorerna Bing och Google, men jag har också använt flera webbplatsers egna sökfunktioner.

Twitter. Men Demirok har inte vad jag kan se alls kommenterat domarna på Twitter, och mellan 18-23 december 2022 har han inte twittrat alls.⁵ Det är mitt i den perioden som artikeln i Corren som startade krisen publicerades.⁶ Vi kan däremot vara säkra på att **traditionella medier** som kanal var ett medvetet val. Demirok tog själv kontakt med Corren och man hamnar inte i en radio- eller tv-studio av misstag.

Så många fler kanaler hade nog inte Demirok tillgång till. Eftersom han inte ännu var vald till partiledare var han lite i limbo så till vida att partiet inte kunde kommunicera om krisen som de skulle kunna ha gjort om han var vald. Partiet kunde därför inte heller lägga upp något på sin webbplats. Likaså kunde partiet inte kontakta alla medlemmar via de kanaler som de har tillgång till.

Vi kan notera att det finns tecken på **målgruppstänk** i Demiroks kommunikation. Han har sagt att “hemligheter har en tendens att förr eller senare komma fram”.⁷ Han riktade sig då till Centerpartiets medlemmar med en önskan om att de skulle se honom som mer än hans misstag och istället definiera honom utifrån den han är i dag.⁸

2.2 Talespersoner

Vad jag kan hitta så har ingen inom Centerpartiet utifrån någon officiell roll uttalat sig om krisen. Men även om vi inte vet säkert så kan vi nog dra slutsatsen att det var andra i Centerpartiet som var inblandade i hanteringen av krisen. Kanske bara de som arbetade närmast Demirok. Partistyrelsen var antagligen informerad, likaså Annie Lööf. Och det ligger då helt i linje med att den enda som pratat officiellt om krisen är Demirok. Han var när krisen hände “bara” en partiledarkandidat, så partiet kunde inte kliva in med resurser hur som helst. Dock var han riksdagsledamot och hade som sådan kontakt med personal och andra förtroendevalda. Det är också rimligt att anta att alla tre kandidaterna fick hjälp av partiet på olika sätt.

2.3 Talepunkter

Det är vanligt inom politiken att förse politiker med talepunkter inför debatter, intervjuer osv. Likaså kan det vara bra att förse talespersoner i kriser med underlag i form av talepunkter. Risken är att om talespersonen håller sig för strikt till talepunkterna och inte varierar sig kan hen uppfattas som en papegoja.⁹

⁵<https://twitter.com/MuharremDemirok>

⁶Dennis Petersson och Julia Djerf, “Demirok dömd för misshandel på 90-talet” (2022), <https://corren.se/nyheter/linkoping/artikel/demirok-c-domd-for-misshandel-pa-90-talet/rkxm2ewl>, hämtad 4 juli 2023.

⁷Ibid.

⁸David Druid och Linnea Wikblad, “Muharrem Demirok (C): 'Jag hoppas vi kan hitta tillbaka till en borgerlighet, så som den var'” (2023), <https://sverigesradio.se/avsnitt/muharrem-demirok-c-jag-hoppas-vi-kan-hitta-tillbaks-till-en-borgerlighet-sa-som-den-var>, hämtad 5 juli 2023.

⁹Även om det finns många exempel på just detta väljer jag Tobias Billström som exempel: <https://www.youtube.com/watch?v=f5TNDEbCNg8>

I Demiroks fall så menar jag att han inte upprepade sig så exakt och mycket så att han uppfattades som en papegoja, men det finns tydliga spår av några talepunkter. Jag grupperar dem så här:

- Demirok kallade de tillfällena som han fällts för misshandel för “misstag”¹⁰, att det blev “fel”¹¹, att det inte var “helt rätt”¹², “väldigt dumt”¹³, “tråkig situation”¹⁴, “inga mysiga saker”¹⁵.
- En situation var “slagsmål mellan två killar”¹⁶, “ingen grov misshandel”¹⁷, “tjafs”¹⁸.
- Det hände “långt bak i tiden”¹⁹, “långt tillbaks på 90-talet”²⁰, “när jag var ung”²¹.
- Han kände “ånger”²² och “skam”²³, det gjorde “ont”²⁴ att komma ihåg det.
- Det var känslor i ett “valv man låser och aldrig mer vill öppna”²⁵, “bakom en mur av skam”²⁶.

Jag tycker det är lätt att se att dessa fem och säkert andra också formulerades som mer eller mindre strikta talepunkter för Demirok att förhålla sig till.

2.4 Apologia

Vi kan kategorisera denna kris som en **oetisk handling**.²⁷ Alltså inte fallen av misshandel, utan att undanhålla information från valberedning, medlemmar och allmänhet. Och Demirok verkar ha antagit *apologia* som modell för sitt sätt att ta sig an krisen, ett retoriskt koncept

¹⁰“Agenda” (2023), <https://www.svtplay.se/video/KvXWAvo/agenda/ikvall-21-15?id=KvXWAvo>, hämtad 4 juli 2023.

¹¹Druid och Wikblad, a. a.

¹²Nina Svanberg, “Muharrem Demirok bröt mot partiets egen kandidatförsäkran” (2023), <https://www.expressen.se/nyheter/muharrem-demirok-brot-mot-partiets-egen-kandidatforsakran/>, hämtad 4 juli 2023.

¹³Albin Wiman, “Från okänd till uträknad – men till slut en vinnare” (2023), <https://corren.se/nyheter/linkoping/artikel/fran-okand-till-utraknad-sa-blev-murre-till-slut-en-vinnare/jd1226xj>, hämtad 4 juli 2023.

¹⁴Ibid.

¹⁵Druid och Wikblad, a. a.

¹⁶Petersson och Djerf, a. a.

¹⁷Ibid.

¹⁸Ibid.

¹⁹Wiman, a. a.

²⁰Druid och Wikblad, a. a.

²¹Ibid.

²²Wiman, a. a.

²³Muharrem Demirok, “Inlägg på Facebook” (2022), <https://www.facebook.com/muharrem.demirok.7/posts/pfbid0Ma5foZDqjMZfp5dahuD9XHy34R2FigTmMxLi91hnpWAyBjgqbZvPCeqiR3KKuimKl>, hämtad 4 juli 2023.

²⁴Druid och Wikblad, a. a.

²⁵Wiman, a. a.

²⁶Demirok, a. a.

²⁷Orla Vigsø, *Kriskommunikation* (Lund: Studentlitteratur, 2016), s.33.

som använder kommunikation för försvar.²⁸ Även om Demirok ber om ursäkt för misshandeln och för att han inte berättat tidigare så behöver *apologia* inte innebära en ursäkt, utan ska snarare ses som ett försök att förklara sin ståndpunkt.²⁹

Låt oss titta på Demiroks kommunikation utifrån Keith Michael Hearits sex utmärkande drag för den ideala formen av *apologia*:³⁰

- **Överensstämmer med sanningen:** Nja, han berättade inte om domarna eller om kandidatförsäkran innan det var ute i media. Hans ordval om det som hände kunde också varit tydligare. Demirok sade i en intervju att det inte var grov misshandel, men att det förstås var fel ändå. Min gissning är att allmänheten inte bryr sig eller känner till skillnaden i laglig mening mellan misshandel och grov misshandel. Det uppfattar jag som en onödig kommentar av Demirok. Bättre hade varit att varit rakare och enklare; inga antydningar till bortförklaringar.
- **Är uppriktig:** Ja, men det får man nog ändå säga att Demirok uppfattas som uppriktig. Kommentaren, i en intervju, att alkohol var involverat i ett av fallen, kan ses som ett försök till bortförklaring.³¹ Men eftersom Demirok inte återkommit till det i andra situationer tror jag att så inte var fallet, utan snarare ett konstaterande av faktum.
- **Kommer vid rätt tidpunkt:** Nej, han skulle berättat om allt långt tidigare, inte när han var en av tre kandidater. Speciellt att undanhålla det från valberedningen framstår utifrån som minst sagt märkligt.
- **Är frivillig:** Det framstår så enligt vad som rapporterats. Krisen börjar med att han hör av sig till Corren och berättar. Varför han hör av sig till Corren och just då vet vi däremot inte.
- **Riktat sig till samtliga intressenter:** Min uppfattning är att han riktar sig i huvudsak till partiets medlemmar, som jag nämnt ovan.
- **Framförs i en lämplig kontext:** Ja, det var ett bra sätt släppa nyheten på, att höra av sig till en nyhetsredaktion och berätta. Men, som sagt, det skulle skett tidigare, och Demirok kunde använt sina digitala kanaler mer.

Det finns en tydlig **vändpunkt** i krisen, när den blir snäppet allvarligare. Och även detta steg kunde Demirok ha förekommit. Det är förstås när det avslöjas att han skrivit under Centerpartiets kandidatförsäkran utan att berätta om misshandelsdomarna.

²⁸W. Timothy Coombs, "Parameters for Crisis Communication", i W. Timothy Coombs och Sherry J. Holladay (redaktörer), *The handbook of crisis communication* (Chichester: Wiley-Blackwell, 2010), 17–53, s.30.

²⁹Keith M. Hearit, "“Mistakes were made”: Organizations, apology, and crises of social legitimacy", *Communication Studies*, 46 (1995), 1–17, s.3.

³⁰Vigsø, a. a., s.50.

³¹Wiman, a. a.

Demiroks linje var dock densamma; be om ursäkt och ta på sig skulden. Men anklagelserna riktade mot honom, *kategoria*, hade utökats.³² De innefattade då inte bara två fall av misshandel utan också att han ljugit eller undanhållit den delen av sitt förflutna för valberedningen och därmed också partiets medlemmar och allmänheten. Vi kan med viss säkerhet spekulera att detta sågs som mer allvarligt internt i partiet än bland allmänheten.

2.5 Coombs SCCT

W. Timothy Coombs teori om kriskommunikation, Situational Crisis Communication Theory (SCCT), kan användas för att analysera en kris med fokus på kommunikation.³³ En del punkter liknar de i Hearits lista ovan.

- **Denial:** Nej, han förnekar inte det som skett.
- **Scapegoat:** Nej, Demirok försöker inte utse någon syndabock.
- **Attack the accuser:** Det är osäkert vem eller vilka vi kan se som de som anklagar Demirok, men han verkar inte angripa någon annan, varken person eller organisation.
- **Excuse:** Nej, han försöker inte framföra eller hitta på någon ursäkt.
- **Justification:** Nej, Demirok försöker inte rättfärdiga handlingarna.
- **Ingratiation:** Det skulle nog gå att hävda att Demirok försöker ställa sig in hos målgruppen, men jag tror nog inte det var avsikten.
- **Concern:** Han verkar inte visa upp speciell oro för de han misshandlat, annat än att be om ursäkt.
- **Compassion:** Här skulle Demirok kunnat vara tydligare med att visa medkänsla för misshandelsoffren.
- **Regret:** Ja, Demirok ger tydligt och konsekvent uttryck för sin ånger.
- **Apology:** Ja, han bad om ursäkt och tog på sig ansvaret för det han gjort, så väl misshandeln som att inte ha informerat valberedningen. Men han kunde varit tydligare om hur han pratade om det som hänt. T.ex. beskrev han misshandeln som "fel". Det riskerar att hans ursäkt inte uppfattas som lika ärlig, för det förminskar vad han gjort. Här menar jag det finns lite drag av "diminishment strategy".³⁴

Jag avrundar med ett påpekande av typen det är lätt att vara efterklok. Att minnet sviker så lång tid efter något hänt är inget konstigt, men Demirok borde ha förutsett att domarna går

³²Vigsø, a. a., s.45.

³³Coombs, a. a., s.36.

³⁴Gabriel L. Adkins, "Organizational networks in disaster response: an examination of the US government network's efforts in hurricane Katrina", i W. Timothy Coombs och Sherry J. Holladay (redaktörer), *The handbook of crisis communication* (Thousand Oaks, California: Wiley-Blackwell, 2010), 93–120, s.103.

att få tag på och att media skulle få tag på dem. Hans berättelse om misshandeln borde överensstämma med det som står i domarna, annars kan det väcka misstankar.

2.6 Ethos, pathos, logos

Om vi applicerar *ethos*, *pathos* och *logos* på Demiroks kommunikation menar jag att hans strategi till största delen baseras på *pathos*, alltså känslornas betydelse.³⁵

Om jag hårdrar hans argumentation blir det ungefär så här: det hände för länge sedan, jag var bara en ungdom då, vi har alla gjort dumma saker i vår ungdom, jag ber om ursäkt. Vi ska alltså känna igen oss i hans situation. Vem har inte gjort dumma saker i sin ungdom? Kanske inte så dumma och allvarliga saker som misshandel, men ändå.

Ethos då, är Demirok trovärdig? Eftersom han var för allmänheten ganska okänd är det svårt för honom att hävda någon sorts trovärdighet mot den målgruppen i alla fall. Men eftersom han är mer känd i partiet kan *ethos* fungera mot dem, men han framför inte det i sin kommunikation. Han kunde ha tryckt på att han suttit i partistyrelsen, varit kommunalråd och ordförande för kommunala sektionen; "därför ska ni tro på mig". Men det gjorde han inte.

Vad gäller *logos* bygger det på sakliga och rationella argument och det finns i denna krisen väldigt lite utrymme för det. I en situation som är så laddad med känslor, som handlar om så allvarliga saker, "ser" det inte bra ut att vara för saklig och rationell, vilket kan uppfattas som kallt. Däremot ska man förstås förhålla sig sakligt till det man kommunicerar.

3 Avslutning

Om Demirok hade berättat för sina närmaste medarbetare om domarna innan de blev offentlig vetenskap vet jag inte, inte heller vad som fick honom att gå ut med det i media när han gjorde. Kanske han bara bestämde sig för att då var en lämplig tidpunkt, kanske tvingades han till det av något som vi inte känner till. Och som jag påpekat ovan vet vi inget om den interna krishantering i Centerpartiet. Vi kan bara bedöma krisen utifrån.

Med det sagt är en uppenbar **lärdom** av denna förtroendekris att det är bättre att berätta om allt i sitt förflutna, även sådant som inte är så allvarligt som misshandelsdomar, så tidigt som möjligt, helst innan det kommer ut i media. Du kan hoppas på att det inte ska komma fram, men det är dumt, vilket också Demirok säger i en intervju.

Varför blev Demirok vald till Centerpartiets partiledare trots denna mediastorm? Det kan vi bara spekulera om, men att han blev vald kan ses som ett tecken på framgångsrik kriskommunikation.

Kanske journalisterna grävde vidare utan att hitta mer, och det var därför artiklarna tog slut. Det kan vara så enkelt. Ett tecken som pekar på det är att det verkar inte finnas någon ny

³⁵Janne Lindqvist, *Klassisk retorik för vår tid* (Lund: Studentlitteratur, 2016), s.82.

rapportering om händelserna annat än vad Corren skrev, samt Expressens rapportering om kandidatförsäkran.

Kanske medlemmarna i partiet trots allt inte tog så hårt på Demiroks bakgrund och att hans *apologia* fungerade, internt i partiet i alla fall. Hade det interna missnöjet blivit för stort hade han troligtvis aldrig valts till partiledare utan av sagt sig kandidaturen i förtid.

Men även om Demiroks misshandelsdomar inte fortsatte skapa rubriker är det svårt att inte tro att förtroendet för honom och partiet hade skadats vilket är tecken på mindre lyckad kriskommunikation.

I en opinionsundersökning i juni 2023 uppgav bara 4 procent av väljarna och 25 procent av centerväljarna att de hade förtroende för Demirok.³⁶ I Kantar Publics opinionsundersökning från samma månad fick Centerpartiet 4,4 procent, att jämföra med 6,71 procent i valet 2022.³⁷ I valet 2018 fick Centerpartiet 8,61 procent av rösterna.³⁸

Priset för krisen betalade alltså Centerpartiet och Demirok med lägre förtroende- och opinionssiffror.

³⁶Tomas Nordenskiöld, "Extremt lågt förtroende för C-ledaren: "Ohållbart"" (2023), <https://www.expressen.se/nyheter/extremt-lagt-fortroende--for-c-ledaren-ohallbart/>, hämtad 4 juli 2023.

³⁷"Väljarbarometern" (2023), <https://www.svt.se/special/valjarbarometern/>, hämtad 4 juli 2023.

³⁸"Valresultat 2018" (2023), <https://www.val.se/valresultat/riksdag-region-och-kommun/2018/valresultat.html>, hämtad 4 juli 2023.

Källförteckning

- Adkins, Gabriel L., "Organizational networks in disaster response: an examination of the US government network's efforts in hurricane Katrina", i W. Timothy Coombs och Sherry J. Holladay (redaktörer), *The handbook of crisis communication* (Thousand Oaks, California: Wiley-Blackwell, 2010), 93–120.
- "Agenda" (2023),
<https://www.svtplay.se/video/KvXWAv/agenda/ikvall-21-15?id=KvXWAv>, hämtad 4 juli 2023.
- Andersson, Nicklas, "Våldsbejakande, homofob och arbetsskygg – Här är centerns partiledarkandidater" (2023), <https://aktuelltfokus.se/valdsbejakande-homofob-och-lobbyist-har-ar-centerpartiets-partiledarkandidater/>, hämtad 5 juli 2023.
- Atallah, Carol, "Intern kritik mot valet av Muharrem Demirok som ny ledare för Centerpartiet" (2023), <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/intern-kritik-mot-valet-av-muharrem-demirok-som-ny-ledare-for-centerpartiet>, hämtad 7 juli 2023.
- Botsjö, Markus och Radlovacki, Natalie, "Muharrem Demirok ny partiledare för C" (2023), <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/loof-tackar-for-sig-och-c-valjer-ny-ledare>, hämtad 6 juli 2023.
- Coombs, W. Timothy, "Parameters for Crisis Communication", i W. Timothy Coombs och Sherry J. Holladay (redaktörer), *The handbook of crisis communication* (Chichester: Wiley-Blackwell, 2010), 17–53.
- Demirok, Muharrem, "Inlägg på Facebook" (2022),
<https://www.facebook.com/muharrem.demirok.7/posts/pfbid0Ma5foZDqjMZfp5dahuD9XHy34R2FigTmMxLi91hnpWYBjgqbZvPCeqiR3KKuimKl>, hämtad 4 juli 2023.
- Druid, David och Wikblad, Linnea, "Muharrem Demirok (C): 'Jag hoppas vi kan hitta tillbaka till en borgerlighet, så som den var'" (2023),
<https://sverigesradio.se/avsnitt/muharrem-demirok-c-jag-hoppas-vi-kan-hitta-tillbaks-till-en-borgerlighet-sa-som-den-var>, hämtad 5 juli 2023.
- Eriksson, Jula och Stampe, Malin, "'I en partiledarprocess är inga frågor personliga'" (2023),
<https://www.svd.se/a/6948EQ/centerstudenter-daniel-backstrom-kan-inte-leda-centerpartiet>, hämtad 4 juli 2023.
- "Försäkran för kandidat och förtroendevald inom Centerpartiet" (2023),
<https://www.centerpartiet.se/download/18.59058dfb17cc09dfb2322e0/1637081274872/Centerpartiets%20Kandidat-%20och%20f%C3%B6rtroendemannaf%C3%B6rs%C3%A4kran%202021-2026.pdf>, hämtad 4 juli 2023.
- Golster, Moa och Larsson, Ylva, "Intern C-kritik inför valet av ny partiledare: Saknar svar om släktskap till Erdogan" (2023), <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/intern-c-kritik-infor-valet-av-ny-partiledare>, hämtad 7 juli 2023.

- Gudmunsson, Vilma, "Annie Lööf avgår som partiledare för Centerpartiet" (2022), <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/annie-loof-avgar-som-partiledare>, hämtad 4 juli 2023.
- Hearit, Keith M., "“Mistakes were made”: Organizations, apologia, and crises of social legitimacy", *Communication Studies*, 46 (1995), 1–17.
- Holm, Gusten, "Han skallades av Demirok: 'Ute efter att bråka'" (2023), <https://www.expressen.se/nyheter/han-skallades-av-demirok-ute-efter-att-braka/>, hämtad 4 juli 2023.
- Holm, Gusten, "Nya uppgifter om C-kandidatens misshandel" (2022), <https://www.expressen.se/nyheter/nya-uppgifter-om-c-kandidatens-misshandel/>, hämtad 5 juli 2023.
- Jakobson, Hanna och Lundborg, Beatrice, "C-toppen om smutskastningen: 'Falska rykten om mig'" (2023), <https://www.dn.se/sverige/c-toppen-om-smutskastningen-falska-rykten-om-mig/>, hämtad 5 juli 2023.
- Larsson, Arne, "Valet av Demirok känns som ett högriskprojekt" (2023), <https://www.gp.se/nyheter/valet-av-demirok-k%C3%A4nns-som-ett-h%C3%B6griskprojekt-1.90871638>, hämtad 5 juli 2023.
- Larsson, Lars, Svahn, Niklas och Davidsson, Maria, "CUF: Nej till Bäckström som vice partiledare" (2023), <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/q1v130/cuf-sager-nej-till-backstrom>, hämtad 4 juli 2023.
- Lindqvist, Janne, *Klassisk retorik för vår tid* (Lund: Studentlitteratur, 2016).
- Mellin, Lena, "Partikamrater kunde inte ens Demiroks namn" (2023), <https://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/a/y60jAx/muharrem-demirok-dalig-forsta-dag-pa-nya-jobbet>, hämtad 7 juli 2023.
- "Muharrems tacktal på extrastämman" (2023), <https://www.centerpartiet.se/muharrem-demirok/tal/tal---arkiv/2023-02-02-muharrems-tacktal-pa-extrastamman>, hämtad 4 juli 2023.
- Nilsson, Erik och Hultman, Alexander, "Demirok föreslås ta över C: 'En stor dag för mig'" (2023), <https://www.svd.se/a/2BP8zv/centern-presenterar-forslag-pa-ny-partiledare-efter-annie-loof>, hämtad 4 juli 2023.
- Nilsson, Torbjörn, "Kandidaten ingen såg står ensam kvar" (2022), <https://www.svd.se/a/8JGK1r/torbjorn-nilsson-c-kandidaten-ingen-trodde-pa-ensam-kvar>, hämtad 6 juli 2023.
- Nordenskiöld, Tomas, "Extremt lågt förtroende för C-ledaren: "Ohållbart"" (2023), <https://www.expressen.se/nyheter/extremt-lagt-fortroende--for-c-ledaren-ohallbart/>, hämtad 4 juli 2023.

- Olsson, Hans, Tanaka, Sofia och Mattisson, Lisa, "Här är Centerpartiets tre partiledarkandidater" (2022), <https://www.dn.se/sverige/centerpartiets-partiledarkandidater-presenteras/>, hämtad 4 juli 2023.
- Petersson, Dennis och Djerf, Julia, "Demirok dömd för misshandel på 90-talet" (2022), <https://corren.se/nyheter/linkoping/artikel/demirok-c-domd-for-misshandel-pa-90-talet/rkxm2ewl>, hämtad 4 juli 2023.
- "Program för Centerpartiets kandidatturné" (2022), <https://www.centerpartiet.se/press/pressmeddelanden/pressmeddelanden-2022/2022-11-09-program-for-centerpartiets-kandidatturne>, hämtad 6 juli 2023.
- Rohwedder, My, "Demirok: Jag blev misshandlad av skinnskallar" (2023), <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/BWwn0g/muharrem-demirok-jag-blev-misshandlad-av-skinnskallar>, hämtad 5 juli 2023.
- Rohwedder, My, "Smutsiga striden om nästa centerledare är igång" (2023), <https://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/a/onKMwa/striden-om-annie-loofs-arv-har-borjat>, hämtad 4 juli 2023.
- Runblom, Karin, "CUF och Centerstudenterna eniga: Hon borde efterträda Lööf" (2022), <https://sverigesradio.se/artikel/cuf-och-centerstudenterna-eniga-hon-borde-eftertrada-loof>, hämtad 6 juli 2023.
- Svanberg, Nina, "Muharrem Demirok bröt mot partiets egen kandidatförsäkran" (2023), <https://www.expressen.se/nyheter/muharrem-demirok-brot-mot-partiets-egen-kandidatforsakran/>, hämtad 4 juli 2023.
- "Valresultat 2018" (2023), <https://www.val.se/valresultat/riksdag-region-och-kommun/2018/valresultat.html>, hämtad 4 juli 2023.
- Vigsø, Orla, *Kriskommunikation* (Lund: Studentlitteratur, 2016).
- Wiman, Albin, "Från okänd till uträknad – men till slut en vinnare" (2023), <https://corren.se/nyheter/linkoping/artikel/fran-okand-till-utraknad-sa-blev-murre-till-slut-en-vinnare/jd1226xj>, hämtad 4 juli 2023.
- "Väljarbarometern" (2023), <https://www.svt.se/special/valjarbarometern/>, hämtad 4 juli 2023.
- Österman, Hans, "C-toppens svar om samkönad vigsel: "Får fundera"" (2022), <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/76pk8w/daniel-backstroms-svar-om-samkonad-vigsel-far-fundera>, hämtad 4 juli 2023.
- Östman, Staffan, Bäckström, Lars och Lundgren, Helena, "Visste ni om Demiroks koppling till Erdogan?" (2023), <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/kEQGwk/c-politiker-visste-ni-om-demiroks-koppling-till-erdogan>, hämtad 4 juli 2023.

Bilaga - Tidslinje

Jag har valt att bryta ut nästan alla citat som blockcitat trots att det ska egentligen göras bara för längre citat. Detta för att vara konsekvent och för att det blir tydligare, även om det tar mer utrymme.

Före

22 september 2022 berättade Annie Lööf att hon skulle avgå som partiledare för Centerpartiet.³⁹ Hon hade då varit partiledare i elva år, sedan september 2011. Hennes efterträdare skulle väljas vid en extra partistämman i februari 2023.

Ett nomineringsarbete startade i partiet där medlemmar fick nominera den de tyckte skulle ta över efter Annie Lööf.

17 november 2022 berättade Centerpartiets valberedning att de hade valt ut tre kandidater till partiledarposten: Elisabeth Thand Ringqvist, Daniel Bäckström och Muharrem Demirok.⁴⁰ Anklagelser om smutskastning mellan kandidaterna kom snabbt.⁴¹ De tre kandidaterna beskrevs som "kontroversiella alternativ".⁴²

Partiledarkandidaterna reste runt i Sverige och träffade medlemmar, möten som också livesändes på sociala medier.⁴³ Under turnén var Bäckström inblandad i det som skulle bli en mindre kris, kanske mer inom partiet än utanför.⁴⁴ Centerkvinnorna ställde via moderatorn en fråga till kandidaterna:⁴⁵

Skulle du gå längst fram i Pridetåget som tidigare partiledare gjort och kommer du att viga samkönade par?

Först ut att svara var Daniel Bäckström:

– Om jag kommer viga samkönade par? Jag har inte vigselrätt, sa han.

Men om du hade det? sa moderatorn.

– Så kommer jag nog att få fundera på frågeställningen.

Centerstudenter var snabba med att meddela att de kunde inte stötta en partiledarkandidat som inte direkt kan svara på frågan om de kan tänka sig viga samkönade par samt om de

³⁹Gudmunsson, a. a.

⁴⁰Olsson, Tanaka och Mattisson, a. a.

⁴¹Hanna Jakobson och Beatrice Lundborg, "C-toppen om smutskastningen: 'Falska rykten om mig'" (2023), <https://www.dn.se/sverige/c-toppen-om-smutskastningen-falska-rykten-om-mig/>, hämtad 5 juli 2023.

⁴²Nicklas Andersson, "Våldsbejakande, homofob och arbetsskygg – Här är centerns partiledarkandidater" (2023), <https://aktuelltfokus.se/valdsbejakande-homofob-och-lobbyist-har-ar-centerpartiets-partiledarkandidater/>, hämtad 5 juli 2023.

⁴³"Program för Centerpartiets kandidatturné" (2022), <https://www.centerpartiet.se/press/pressmeddelanden/pressmeddelanden-2022/2022-11-09-program-for-centerpartiets-kandidattur>, hämtad 6 juli 2023.

⁴⁴Hans Österman, "C-toppens svar om samkönad vigsel: "Får fundera"" (2022), <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/76pk8w/daniel-backstroms-svar-om-samkonad-vigsel-far-fundera>, hämtad 4 juli 2023.

⁴⁵Ibid.

kommer att gå längst fram i Centerpartiets led i Prideparaden.⁴⁶ Lite senare meddelade även Centerpartiets Ungdomsförbund CUF att de inte heller kunde stötta Daniel Bäckström.⁴⁷ Både Centerstudenter och CUF stöttade i stället Thand Ringqvist.⁴⁸ Kampen om partiledarposten kallades början av en smutsig strid.⁴⁹

Efter Bäckströms tvekan beskrevs Thand Ringqvist som “som alltför professionell”, och avfärdades även hon av vissa som kandidat.⁵⁰ Det verkade då som att Demirok var den enda kandidaten kvar som kunde bli partiledare. Han beskrevs, med en liknelse till skogsbruk, som: “Den nionde plantan. Den som ingen från början såg.”⁵¹

Och så blev det också. 11 januari 2023 berättade valberedningen att de föreslog Demirok till ny partiledare.⁵² Han var då nybliven riksdagsledamot med bakgrund som mångårigt kommunalråd i Linköping. Bland allmänheten var han relativt okänd. Internt i partiet var han dock känd efter många år i partistyrelsen och ordförande i den kommunala sektionen, en samling kommunpolitiker som arbetar med partiets kommunala frågor och politik. Den kommunala sektionen är en viktig och inflytelserik organisation i partiet.

Så fort valberedningen hade presenterat sitt förslag och det blev offentligt hamnade Muharrem Demirok i rubrikerna. Det är nog rättvist att säga att många kritiska röster höjdes. Även internt i partiet förekom kritik, en del framfördes offentligt.⁵³

Under

Men nu går vi händelserna i förväg. Det som utlöste krisen var en artikel i Corren som publiceras på nätet 20 december 2022. Tidningen har i en senare artikel berättat att Demiroks pressekreterare till dem:

*’Murre’ är dömd för misshandel två gånger på 90-talet.*⁵⁴

⁴⁶Jula Eriksson och Malin Stampe, “”I en partiledarprocess är inga frågor personliga”” (2023), <https://www.svd.se/a/6948EQ/centerstudenter-daniel-backstrom-kan-inte-leda-centerpartiet>, hämtad 4 juli 2023.

⁴⁷Lars Larsson, Niklas Svahn och Maria Davidsson, “CUF: Nej till Bäckström som vice partiledare” (2023), <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/q1v130/cuf-sager-nej-till-backstrom>, hämtad 4 juli 2023.

⁴⁸Karin Runblom, “CUF och Centerstudenterna eniga: Hon borde efterträda Löf” (2022), <https://sverigesradio.se/artikel/cuf-och-centerstudenterna-eniga-hon-borde-eftertrada-loof>, hämtad 6 juli 2023.

⁴⁹My Rohwedder, “Smutsiga striden om nästa centerledare är igång” (2023), <https://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/a/onKMwa/striden-om-annie-loofs-arv-har-borjat>, hämtad 4 juli 2023.

⁵⁰Torbjörn Nilsson, “Kandidaten ingen såg står ensam kvar” (2022), <https://www.svd.se/a/8JGK1r/torbjorn-nilsson-c-kandidaten-ingen-trodde-pa-ensam-kvar>, hämtad 6 juli 2023.

⁵¹Ibid.

⁵²Erik Nilsson och Alexander Hultman, “Demirok föreslås ta över C: ’En stor dag för mig’” (2023), <https://www.svd.se/a/2BP8zv/centern-presenterar-forslag-pa-ny-partiledare-efter-annie-loof>, hämtad 4 juli 2023.

⁵³Staffan Östman, Lars Bäckström och Helena Lundgren, “Visste ni om Demiroks koppling till Erdogan?” (2023), <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/kEQGwk/c-politiker-visste-ni-om-demiroks-koppling-till-erdogan>, hämtad 4 juli 2023.

⁵⁴Wiman, a. a.

Krisen hade "medialiserats".⁵⁵

Av de två fallen av misshandel ska den första incidenten ha skett 1995 när Demirok gick i gymnasiet och den ledde till en dagsböter, den andra 1999 i en toalettök på en bar och den ledde till samhällstjänst.⁵⁶

Demirok ska själv ha ringt tidningen strax efter pressekreterarens samtal och berättat:

*Även om det är två misstag som ligger långt bak i tiden är det frågor som har legat djupt inne i mig behäftade med ånger och en hel del skam. Det här är det sista valvet jag har, ett sånt där valv man låser och aldrig mer vill öppna.*⁵⁷

Hans förklaring till händelserna var:

*– Nej, jag har ingen annan förklaring än att det var väldigt dumt. Jag hamnade i en tråkig situation som jag löste på det sämsta möjliga sättet, säger Muharrem Demirok och konstaterar att alkohol var inblandat.*⁵⁸

I den första artikeln i Corren kan vi läsa:

Vad har hänt sedan du påbörjade kandidaturen, som gör att du berättar det här först nu?
– Det är klart att jag känner att jag borde ha lyft det förut, men det är och har varit svårt att prata om. Kandidaturen har varit en öppen process som har påverkat mig mycket. Jag har träffat tusentals centerpartister som har visat mycket uppskattning och otroligt stöd, det har gjort att jag insett att jag kan vara med och påverka Centerns väg framåt – att det är inom räckhåll. Då kan jag inte bära med mig den här hemligheten utan jag måste vara öppen mot medlemmarna.

Det är inte av rädsla att det skulle framkomma på andra håll?

*– Hemligheter har en tendens att förr eller senare komma fram. Jag vill att Centerpartiets medlemmar ska definiera mig utifrån den jag är – och det inkluderar misstagen i mina unga år.*⁵⁹

Också den artikeln:

Var det slag med knytnävar – eller hur gick det till?

– Ja, det var ett slagsmål mellan två unga killar. Jag vill inte gå in och värdera det hela, misshandel är fel oavsett vad, men jag fick dagsböter för det så det var ingen grov misshandel, säger Muharrem Demirok.

Det andra fallet inträffade på en studentfest på Nationernas Hus i Linköping 1999, när han var student på Linköpings universitet. Enligt Muharrem Demirok var upprinnelsen till misshandeln 'ett onödigt tjafs' vid krotoaletterna.

*– Den ena var på väg in på toaletten och den andra ut och vi hamnade i ett tjafs om vem som hade slagit upp dörren på vem. Det gick över i ett slagsmål och jag kan bara säga att det var väldigt onödigt – och väldigt dumt.*⁶⁰

⁵⁵Vigsø, a. a., s.99.

⁵⁶Petersson och Djerf, a. a.

⁵⁷Wiman, a. a.

⁵⁸Ibid.

⁵⁹Petersson och Djerf, a. a.

⁶⁰Ibid.

Samma dag skrev Demirok på Facebook:

Det är två händelser som påverkat mig och som jag dolt bakom en mur av skam, skuld och ånger. Händelser som präglat vem jag är och vem jag vill vara. Vissa delar av det jag ska skriva är sådant som också väcker många känslor, trots att de hände för över 20 år sedan.⁶¹

Storbyn fick vingar och plockades upp av riks- och lokalmedia runt om i landet.

I en radiointervju kommer frågan upp:

Jag förstår att det väcker känslor och att det är många som får frågor kring det här. Det är naturligt. Det är inga mysiga saker att ha med sig i ryggsäcken och varje gång man pratar om det så gör det ju ont. Däremot är det saker som sagt som ligger långt tillbaks på 90-talet som fel jag begick när jag var ung och då får man också hoppas att det finns en förståelse för att människor kan bli något annat, att man inte är sina misstag, utan att man också kan bedömas utifrån den man är i dag.⁶²

Samt:

Jag satt med mina tvillingar som är 14 år och pratade om det härom dagen och de kände inte till någonting. Och jag kände hur ont det gjorde för jag var ju inte mycket äldre än de är i dag när det här skedde, den första incidenten.⁶³

Journalister ifrågasatte Demiroks ordval. Här är ett utdrag ur en SVT-intervju:

*- Du kallar det misstag, men det är ganska allvarliga brott.
- Jag begick fel, jag hamnade i situationer där jag löste konflikter på det sämsta tänkbara sätt. Sen har jag tagit till mig av det här. Jag har ju ångrat det här djupt.⁶⁴*

Ungefär en vecka efter det hela briserade rapporterade Expressen att Demirok hade brutit mot Centerpartiets kandidatförsäkran genom att inte för valberedningen avslöja domarna.⁶⁵

Kandidatförsäkran är ett icke-bindande dokument som alla kandidater för partiet förväntas skriva under och agera utifrån. Liknande dokument används även i andra partier. I

Centerpartiets kandidatförsäkran står det:

Historiska händelser som kan påverka förtroendet för mig som person kommer jag att redovisa för nominerings-/valkommittén innan fastställande av lista alternativt innan jag blir vald till uppdrag.⁶⁶

⁶¹Demirok, a. a.

⁶²Druid och Wikblad, a. a.

⁶³Ibid.

⁶⁴Agenda.

⁶⁵Svanberg, a. a.

⁶⁶“Försäkran för kandidat och förtroendevald inom Centerpartiet” (2023), <https://www.centerpartiet.se/download/18.59058dfb17cc09dfb2322e0/1637081274872/Centerpartiets%20Kandidat-%20och%20f%C3%B6rtroendemannaf%C3%B6rs%C3%A4kran%202021-2026.pdf>, hämtad 4 juli 2023.

I flera artiklar så frågade journalister om det fanns ett mörkertal eller om Demiroks två misshandelsdomar var de enda. Ett exempel på hur Demirok svarade:

*Den första incidenten skedde i skolan... det andra felet begick jag på en studentkrog.*⁶⁷

I en ledartext beskrevs Demiroks undanhållande av sina misshandelsdomar som: ”en besvärande omständighet”.⁶⁸ I samma text ställde sig skribenten samma frågor som säkert många andra också gjorde:

Alltså hänger frågorna kvar i luften. Har han verkligen berättat allt? Eller finns det mer?

Detta togs också upp av SVT i programmet Agenda:

Först berättade du inte det här för valberedningen. Sen har du hänvisat till den första misshandeln som var under din gymnasietid och inte pratat så mycket om den som hände när du var 22 år, på universitetet. Hur ser du på risken att du inte uppfattas riktigt öppen och ärlig?

*– Jag förstår att människor kan känna sig, framför allt våra medlemmar, kan känna, tycka att det här var inte helt rätt, det här borde ha kommit mycket, mycket tidigare. Jag är den första att erkänna att det här borde ha kommit mycket tidigare, det här skulle ha kommit långt innan den här processen började.*⁶⁹

Kort därefter intervjuade media den man som ska ha blivit misshandlad av Demirok vid ett av tillfällena på 1990-talet. Han sa till Expressen att Demirok var ute efter att bråka.⁷⁰ Det visade sig att den version som Demirok hade givit av händelserna skilde sig en del från inte bara offrets version utan också domens text.

*Skallen tog i ansiktet och. [N.N.] blev ’vinglig’ av denna samt fick en svullen näsa. [N.N.] gjorde ingenting mot Demirok innan skallningen.*⁷¹

Inför extrastämman i Karlstad (2 februari 2023), då ny partiledare skulle väljas av de samlade ombuden från hela landet, lyftes i media återigen kritik mot Demirok för bland annat att han inte meddelat valberedningen om misshandelsdomarna.⁷² Under stämman förekom också annan kritik, här vad ett ombud på stämman sade:

*Centern överger landsbygden, överger kärnväljarna.*⁷³

⁶⁷Druid och Wikblad, a. a.

⁶⁸Arne Larsson, “Valet av Demirok känns som ett högriskprojekt” (2023), <https://www.gp.se/nyheter/valet-av-demirok-k%C3%A4nns-som-ett-h%C3%B6griskprojekt-1.90871638>, hämtad 5 juli 2023.

⁶⁹Svanberg, a. a.

⁷⁰Gusten Holm, “Han skallades av Demirok: ’Ute efter att bråka’” (2023), <https://www.expressen.se/nyheter/han-skallades-av-demirok-ute-efter-att-braka/>, hämtad 4 juli 2023.

⁷¹Gusten Holm, “Nya uppgifter om C-kandidatens misshandel” (2022), <https://www.expressen.se/nyheter/nya-uppgifter-om-c-kandidatens-misshandel/>, hämtad 5 juli 2023.

⁷²Moa Golster och Ylva Larsson, “Intern C-kritik inför valet av ny partiledare: Saknar svar om släktskap till Erdogan” (2023), <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/intern-c-kritik-infor-valet-av-ny-partiledare>, hämtad 7 juli 2023.

⁷³Carol Atallah, “Intern kritik mot valet av Muharrem Demirok som ny ledare för Centerpartiet” (2023), <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/intern-kritik-mot-valet-av-muharrem-demirok-som-ny-ledare-for-centerpartiet>, hämtad 7 juli 2023.

Men trots kritiken så valdes Demirok till partiledare för Centerpartiet.⁷⁴ En ledarskribent konstaterade dock:

*Första dagen ingen succé för nye C-ledaren.*⁷⁵

När Demirok hade valts beskrev han i sitt tal till de samlade centerpartisterna sig själv som en “förortskille” och talade om hur det “hänsynslösa våldet och gängkriminaliteten sprider sig över hela vårt land”, samt att “tryggheten i Sverige måste öka”.⁷⁶

Efter

Vad gäller media så dog deras intresse för misshandelsdomarna ut ganska snabbt. Och därmed kan vi också säga att krisen övergick i efter-fasen.⁷⁷

Dock tog Demirok i en intervju en månad efter partistämman upp att han själv blev jagad och misshandlad av skinnskallar under 1990-talet.⁷⁸

Men efter att Demirok valdes till partiledare i februari ersattes diskursen om domarna med andra diskurser, t.ex. hans dubbla medborgarskap. Jag hittar i alla fall inga inslag i media som handlar om hans misshandelsdomar publicerade efter han valdes till partiledare. Det nämns på några ställen, men det är inte huvudämnet i de artiklarna, som i många exempel ovan.

⁷⁴Markus Botsjö och Natalie Radlovacki, “Muharrem Demirok ny partiledare för C” (2023), <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/loof-tackar-for-sig-och-c-valjer-ny-ledare>, hämtad 6 juli 2023.

⁷⁵Lena Mellin, “Partikamrater kunde inte ens Demiroks namn” (2023), <https://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/a/y60jAx/muharrem-demirok-dalig-forsta-dag-pa-nya-jobbet>, hämtad 7 juli 2023.

⁷⁶“Muharrem Demiroks tacktal på extrastämman” (2023), <https://www.centerpartiet.se/muharrem-demirok/tal/tal---arkiv/2023-02-02-muharrem-demiroks-tacktal-pa-extrastamman>, hämtad 4 juli 2023.

⁷⁷Vigsø, a. a., s.111.

⁷⁸My Rohwedder, “Demirok: Jag blev misshandlad av skinnskallar” (2023), <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/BWwn0g/muharrem-demirok-jag-blev-misshandlad-av-skinnskallar>, hämtad 5 juli 2023.